

OK/V

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Богдан КОРОБКО

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ТА ОСВІТНІЙ

МЕНЕДЖМЕНТ»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки

Магістр

(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми

Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти

(назва освітньої програми)

Спеціальності

A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

(код і назва спеціальності)

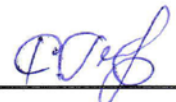
**Полтава
2025 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія в закладах освіти та освітній менеджмент» для студентів спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньої програми «Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти», 2025 року.

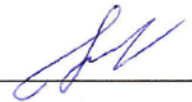
Розробник: Тур Оксана Миколаївна, професор кафедри психології та педагогіки

Погоджено:

Гарант освітньої програми Світлана ГАЛАУР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

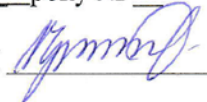
Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

В.о. завідувача кафедри психології та педагогіки Леся КЛЕВАКА

«28» серпня 2025 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Віктор ЧЕРНИШОВ

«28» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма здобуття освіти
		денна
Кількість кредитів – 5	Галузь знань	обов’язкова
Загальна кількість годин – 150		
Модулів – 2	А Освіта	
Змістових модулів – 2	Спеціальність	Рік підготовки:
	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	1-й
		Семестр
		1-й
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти магістр	Лекції
		26 год.
		Практичні, семінарські
		26 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		98 год.
		Індивідуальна робота:
-		
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 52/98

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія в закладах освіти та освітній менеджмент» полягає у формуванні професійно-компетентного, конкурентоспроможного магістра-педагога, здатного до ефективної навчально-виховної, науково-дослідної та управлінської діяльності в закладах освіти, а також до постійного самовдосконалення та професійного зростання, шляхом засвоєння системи знань про вікові особливості здобувачів освіти, закономірності їхнього психічного розвитку, а також ефективні методи діагностики та корекції навчальних труднощів.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

ЗК 3. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування інших до досягнення спільної мети.

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина.

ЗК 5. Здатність до міжособистої взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня з огляду на виявлення емпатії та на етичні міркування (мотиви).

ЗК 8. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

СК 3. Здатність забезпечувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію в освітньому процесі, функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, використовувати здоров'язбережувальні технології в освітньому процесі, ураховувати психоемоційний стан здобувачів освіти.

СК 5. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти, здійснювати індивідуальний супровід їх.

СК 11. Здатність використовувати досягнення сучасної вітчизняної, зарубіжної педагогічної та психологічної науки для організації професійно-практичної, науково-дослідницької діяльності, самоосвіти та професійного розвитку.

СК 12. Здатність до проектування, критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія в закладах освіти та освітній менеджмент» є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими уміннями й навичками:

ПР 8. Володіти основами ефективного планування й організації освітнього процесу, створення безпечного й комфортного освітнього середовища з огляду на індивідуально-психологічні особливості здобувачів освіти, їхні особливі освітні потреби, психоемоційний стан.

ПР 10. Організовувати діалог та полілог з учасниками освітнього процесу, застосовувати методики усвідомленого та емпатичного слухання, розкривати потенціал учасників освітнього процесу, підтримувати і стимулювати дискусію та самостійну думку здобувачів освіти, їхній творчий пошук.

ПР 11. Управляти навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують стратегічних підходів, інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та типів закладів освіти.

ПР 12. Управляти освітнім процесом у різних типах закладів освіти, використовувати здобуті лінгвосоціокультурні знання для забезпечення взаємодії з професійними спільнотами, зокрема і міжнародними, на різних рівнях комунікації.

ПР 13. Проектувати, аналізувати та коригувати власну педагогічну діяльність.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє глибокі, міцні та системні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, не лише правильно вирішує стандартні та нестандартні педагогічні й управлінські задачі, але й пропонує власні, оригінальні та обґрунтовані рішення, що демонструють його/її аналітичні здібності. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін. Проявляє самостійність у роботі, вміння аргументовано захищати свою позицію, критично оцінювати інформацію та прагнути до саморозвитку.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє глибокі знання з усіх основних тем дисципліни "Педагогіка і психологія в закладах освіти та освітній менеджмент". Він вміє аналізувати різні педагогічні та управлінські ситуації і успішно застосовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань, але допускає несуттєві неточності, які не впливають на загальний зміст відповіді. Ці помилки можуть бути в деталях або в певних формулюваннях, але вони не свідчать про системні прогалини в знаннях. Здобувач також вміє самостійно виправляти ці помилки, що демонструє його здатність до саморефлексії та аналізу.	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє основним матеріалом дисципліни, розуміє ключові поняття педагогіки,	Достатній , конкретний рівень, за

			психології та освітнього менеджменту, що відповідають робочій програмі. Він здатний аналізувати типові ситуації та успішно розв'язувати стандартні практичні завдання, демонструючи базовий рівень професійних знань і навичок. Однак, у нього виникають труднощі при застосуванні теоретичних знань для вирішення складних, нестандартних або міждисциплінарних проблем, що вимагають глибокого синтезу та креативного підходу.	вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та демонструє розуміння основних її теоретичних положень, а також здатність відтворити ключові поняття. Він може вирішувати типові практичні завдання, які обговорювалися на заняттях, і пропонувати загальні напрямки для їх розв'язання, проте часто допускає значні неточності та суттєві помилки. Ці помилки можуть бути усунені за допомогою додаткових пояснень або навідних питань від викладача, що свідчить про недостатню самостійність та глибину засвоєння матеріалу.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач демонструє засвоєння основного теоретичного матеріалу, визначеного робочою програмою, та здатність до розуміння і вирішення стандартних практичних завдань, але з певними труднощами. Хоча студент знає основні положення та може пояснити загальний алгоритм їх застосування, його відповіді є дещо формалізованими та поверховими, без глибокого розуміння взаємозв'язків між теоретичними аспектами педагогіки, психології та освітнього менеджменту. Пропозиції щодо розв'язання проблем зазвичай є загальними і не завжди обґрунтованими, що свідчить про мінімально допустимий рівень засвоєння матеріалу.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.

35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ диф.залику	Здобувач освіти демонструє фрагментарні знання навчального матеріалу, не має цілісного розуміння основних концепцій дисципліни та не здатний їх застосувати на практиці. Його/її відповіді на практичних заняттях є здебільшого неправильними або необґрунтованими, що свідчить про пасивну участь у навчальному процесі та нездатність до самостійного аналізу та вирішення типових педагогічних, психологічних та управлінських завдань. Здобувач не може вирішити практичні ситуації, що формуються при вивченні дисципліни, і не забезпечує їх практичної реалізації, що унеможливорює якісне виконання професійних обов'язків.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену.	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Педагогіка і психологія в закладах освіти та освітній менеджмент» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

поточний контроль

- усне опитування
- виконання практичних робіт

модульний контроль

- тестування

підсумковий контроль

- екзамен

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Тема 1. Сучасні освітні парадигми: від теорії до практики в середній школі та закладах фахової передвищої освіти

Ключові принципи педагогіки партнерства та компетентнісного підходу. Психологічні механізми формування ключових компетентностей, як-от критичне мислення та креативність. Дизайн уроку в парадигмі педагогіки партнерства. Практичні моделі та сценарії уроків, які забезпечують рівноправну взаємодію вчителя, учнів та батьків. Проблемно-орієнтоване навчання (PBL) і проєктна діяльність. Адаптивне навчання на основі штучного інтелекту. Принципи роботи освітніх платформ, що персоналізують навчальний

контент з урахуванням індивідуальних потреб учнів. Гейміфікація та ігрові технології в освітньому процесі. Психологічні механізми мотивації через гру, а також методики інтеграції ігрових елементів у традиційні навчальні предмети. Методики оцінювання знань: формувальне та підсумкове оцінювання. Формувальне оцінювання як інструмент мотивації. Використання зворотного зв'язку, що не оцінює, для стимулювання самоаналізу та вдосконалення навчальних досягнень. Інклюзивна освіта як прояв гуманістичної педагогіки. Аналіз педагогічних та психологічних аспектів роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі.

Практичне заняття № 1

Тема 2. Психологія розвитку особистості учня в підлітковому та юнацькому віці

Криза підліткового віку та її педагогічний супровід: Психологічні особливості кризи, її прояви та механізми конструктивного подолання. Роль педагога у підтримці учня в цей період. Формування "Я-концепції" та ідентичності. Процес становлення самосвідомості, впливу референтних груп та соціальних мереж на формування уявлення про себе. Емоційний інтелект, його розвиток та значення для успішного навчання школярів. Когнітивний та емоційний розвиток у віковій динаміці. Теоретичні основи розвитку пам'яті, уваги, мислення та креативності у підлітковому та юнацькому віці. Вплив соціального середовища, сім'ї та однолітків на становлення особистості. Психологічні аспекти булінгу. Причини, види та наслідки булінгу, стратегії його профілактики та подолання в освітньому середовищі. Психологія профорієнтації та кар'єрного самовизначення. Аналіз сучасних моделей професійного вибору та роль педагога-профорієнтатора у формуванні усвідомленої кар'єрної траєкторії учня.

Практичне заняття № 2

Тема 3. Індивідуалізація та диференціація навчання: психолого-педагогічний підхід.

Психологічні основи індивідуальних відмінностей. Теорії інтелекту. Типи сприйняття та темпераменту, вплив цих відмінностей на процес навчання. Діагностика навчальних стилів учнів. Індивідуальні освітні траєкторії. Алгоритм створення персоналізованих навчальних планів для учнів з різним рівнем здібностей і потребами. Виявлення та робота з обдарованими учнями. Когнітивно-поведінкові стратегії в інклюзивному класі. Надання підтримки учням з особливими освітніми потребами. Методи роботи з учнями, що мають особливі освітні потреби, зокрема, з розладами спектра аутизму (ASD), синдромом дефіциту уваги та гіперактивності (ADHD). Адаптація змісту та методів навчання до індивідуальних потреб. Розвиток креативності та критичного мислення. Техніки, що стимулюють нестандартне мислення (мозковий штурм, синектика, метод фокальних об'єктів) та вправ для аналізу інформації. Тьюторство як інструмент індивідуалізації: Роль тьютора в освітньому процесі, його функції з супроводу та підтримки учня, розвиток навичок самоорганізації та самоосвіти.

Практичне заняття № 3

Тема 4. Професійна комунікація вчителя як засіб педагогічного впливу

Переконання та маніпуляції в педагогічній комунікації: аналіз відмінностей між цими поняттями, освоєння етичних технік переконання та захист від маніпуляцій. Педагогічний такт як елемент професійної комунікації. Поняття педагогічного такту, його складники та значення для побудови довірливих стосунків з учнями. Ефективна взаємодія з "важкими" співрозмовниками: стратегії та прийоми роботи з батьками або колегами, які виявляють агресію чи опір. Комунікативні стилі педагога. Вербальні та невербальні аспекти комунікації. Психологічні бар'єри в спілкуванні та шляхи їх подолання. Етика професійного спілкування. Техніки активного слухання та надання зворотного зв'язку. Підготовка та проведення презентацій, виступів на батьківських зборах або конференціях, подолання страху публічного мовлення.

Практичне заняття № 4

Тема 5. Конфлікти в закладах освіти та медіація

Поняття «педагогічний конфлікт». Типологія конфліктів у педагогічному середовищі та психологічні причини їх виникнення. Динаміка розвитку конфліктів. Роль емоцій, особистісних особливостей та нереалізованих потреб у виникненні та ескалації конфліктів. Стили поведінки в конфлікті (уникнення, поступка, суперництво, співпраця, компроміс) та їх ефективності залежно від ситуації. Технології конструктивного вирішення конфліктів. Роль педагога як медіатора. Технології ведення переговорів у конфліктних ситуаціях: основні етапи (підготовка, обговорення, пошук варіантів і укладення домовленостей). Специфіка медіації в освітньому закладі. Вимоги до медіатора, етапи процедури медіації та її відмінності від інших методів вирішення конфліктів. Робота з конфліктами між учасниками освітнього процесу: "вчитель-учень", "вчитель-батьки", "учень-учень", "учень-викладач", "викладач-викладач" та пошук оптимальних рішень. Психологія спілкування в конфліктній взаємодії. Вербальні та невербальні засоби, що сприяють або перешкоджають вирішенню конфлікту. Профілактика педагогічних конфліктів.

Практичне заняття № 5

Тема 6. Педагогіка міжкультурного спілкування

Теоретичні моделі міжкультурної компетентності. Модель Мілтона Беннетта, що описує етапи розвитку сприйняття культурних відмінностей від етноцентризму до етнорелятивізму. Стереотипи та упередження в освітній комунікації. Педагогічні стратегії подолання стереотипів і упереджень. Методи руйнування упереджень. Особливості роботи із здобувачами освіти різних національностей та культур. Врахування культурно-обумовлених стилів навчання. Вплив культурних особливостей (ставлення до авторитету вчителя, індивідуалізму чи колективізму), на сприйняття навчального матеріалу. Формування крос-культурної чутливості: розвиток у педагогів здатності розпізнавати та адекватно реагувати на невербальні сигнали та культурні норми здобувачів освіти. Формування толерантності та міжкультурної компетентності. Вплив культурних відмінностей на процеси навчання. Міжкультурний конфлікт в освітньому середовищі: джерела конфліктів, методи медіації для їх вирішення. Принципи створення освітнього середовища, яке підтримує всіх здобувачів освіти, незалежно від їхнього культурного походження.

Практичне заняття № 6

Тема 7. Психолого-педагогічні основи навчання у вищій школі

Партнерська взаємодія як основа успішного навчання у ЗВО. Моделі "викладач-студент" від суб'єкт-об'єктних до суб'єкт-суб'єктних відносин. Роль емпатії та довіри у навчальному процесі. Психологічні особливості сприйняття та переробки інформації дорослою людиною. Аналіз відмінностей між підлітковим та дорослим навчанням (андрагогіка). Розгляд концепції активного навчання та її впливу на мотивацію. Формування та підтримка внутрішньої мотивації у студентів. Чинники впливу на академічну успішність: від самоактуалізації до професійних очікувань. Психологія академічної доброчесності: причини та наслідки. Психологічні механізми, що лежать в основі плагіату та інших проявів недоброчесності. Методи профілактики. Психологічна готовність магістрів до науково-дослідної роботи. Фактори впливу на успішність наукової діяльності: від критичного мислення та креативності до стресостійкості та самодисципліни.

Практичне заняття № 7

Тема 8. Комунікативна компетентність викладача вищої школи

Комунікативні навички викладача як інструмент управління увагою аудиторії. Психологія сприйняття інформації дорослою аудиторією. Діалог як основна форма комунікації у вищій школі. Переваги та виклики діалогічного підходу. Техніки ведення лекцій, семінарів практичних, лабораторних занять, консультацій тощо. Конструктивна критика та зворотний зв'язок у студентському середовищі. Емоційний інтелект викладача: Його роль у налагодженні ефективної взаємодії зі студентами. Академічна доброчесність у комунікативному контексті. Прийоми заохочування чесності та етики в спілкуванні. Техніки ораторського мистецтва, а також невербальних засобів комунікації, що сприяють ефективному передаванню знань. Розвиток навичок публічного виступу у студентів. Методи

та прийоми, які може використовувати викладач. "Труднощі перекладу": Комунікація з іноземними студентами та подолання міжкультурних бар'єрів.

Практичне заняття № 8

Тема 9. Особливості психолого-педагогічного супроводу студентів у ЗВО

Діагностика та корекція дезадаптації першокурсників. Використання психологічних тестів та анкет для виявлення проблем, а також розробка індивідуальних програм підтримки. Технології стрес-менеджменту. Освоєння та застосування навичок управління стресом, методи релаксації та когнітивно-поведінкові техніки для студентів. Емоційне вигорання у викладачів та студентів. Аналіз причин, симптомів та стадій вигорання, а також розробка профілактичних програм для освітнього середовища. Компетенції кар'єрного консультанта у вищій школі. Роль викладача та тьютора в профорієнтаційній роботі, методики індивідуального та групового кар'єрного консультування. Психологічна підтримка іноземних студентів. Особливості культурної адаптації, подолання мовних бар'єрів та психологічних труднощів, пов'язаних з навчанням за кордоном. Взаємодія психологічної служби ЗВО з викладачами: Розробка ефективних механізмів співпраці для вчасної ідентифікації та вирішення психологічних проблем студентів.

Практичне заняття № 9

Змістовий модуль 2. ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 10. Теорії лідерства в освіті: від авторитарного до трансформаційного.

Порівняльний аналіз класичних та сучасних теорій лідерства. Переваги і недоліки авторитарного, демократичного та трансформаційного стилів. Роль харизми та емоційного інтелекту лідера у формуванні організаційної культури. Вплив особистих якостей керівника на мотивацію та продуктивність педагогічного колективу. Лідерство в управлінні змінами. Емоційний інтелект керівника та його вплив на колектив. Ефективність упровадження інновацій в освітньому закладі та подолання опору колективу. Командна робота та лідерство в освіті. Психологічні засади формування ефективної педагогічної команди та делегування повноважень. Психологія прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття рішень (раціональна, інтуїтивна) та їх застосування в освітньому менеджменті. Лідерство в умовах кризи. Стратегії поведінки керівника освітнього закладу в непередбачуваних ситуаціях.

Практичне заняття № 10

Тема 11. Стратегічне управління освітнім закладом.

Місія (чим ми є зараз) та візія (ким ми хочемо стати) освітнього закладу. Аналіз ключових компонентів та їх роль у формуванні стратегічних цілей. Застосування PEST-аналізу для оцінки зовнішнього середовища, враховуючи політичні, економічні, соціально-культурні та технологічні фактори. Підхід «Управління за цілями» (Management by Objectives, MBO), його доцільність для узгодження цілей кожного працівника із загальною стратегією закладу, його переваг та недоліків у контексті освіти. Збалансована система показників (Balanced Scorecard, BSC) як система управління, що дозволяє оцінювати діяльність закладу не лише за фінансовими, а й за іншими критеріями: клієнти (учні, батьки), внутрішні процеси та навчання й розвиток. Психологічні аспекти управління змінами. Подолання опору інноваціям з боку педагогічного колективу та учнів. Роль лідера у формуванні позитивного ставлення до змін. Якість освіти: критерії та індикатори. Системи оцінювання якості освітніх послуг, що включає показники академічної успішності, задоволеності стейкхолдерів та ефективності навчальних програм.

Практичне заняття №11

Тема 12. Фінансово-економічні та правові основи діяльності закладів освіти.

Державне фінансування закладів освіти. Механізми розподілу державних субвенцій, формування освітнього бюджету та цільове використання коштів. Залучення позабюджетних коштів. Донації, гранти, платні освітні послуги та спонсорська допомога. Основи трудового законодавства в освіті. Права та обов'язки педагогічних працівників, атестація, тарифікація

та дисциплінарна відповідальність. Комп'ютеризація та автоматизація документообігу. Впровадження електронних журналів, баз даних учнів та онлайн-платформ для звітності. Етичні та правові аспекти державно-приватного партнерства. Укладання договорів, розподіл відповідальності та оцінка ризиків. Управлінський аудит та контроль. Внутрішній фінансовий контроль, аудит якості освітніх послуг та моніторинг діяльності закладу.

Практичне заняття № 12

Тема 13. Управління персоналом в освітній організації: психологічний аспект.

Психологічна діагностика та оцінка персоналу. Методики оцінювання професійних та особистісних якостей кандидатів, а також наявних співробітників, враховуючи специфіку педагогічної діяльності. Формування сприятливого психологічного клімату в колективі. Чинники, що впливають на мікроклімат, та заходи для його оптимізації, зокрема шляхом командоутворення та групових тренінгів. Система мотивації та стимулювання. Нематеріальні та матеріальні системи, що враховують потреби та цінності педагогічних працівників. Коучинг і менторинг як інструменти професійного розвитку. Застосування коучингу і менторингу для індивідуального супроводу педагогів, підвищення їхньої кваліфікації та ефективності. Профілактика професійного вигорання. Програми щодо зменшення стресу та запобігання емоційному виснаженню педагогів.

Практичне заняття № 13

8. Структура навчальної дисципліни для денної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1						
ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ						
Тема 1. Сучасні освітні парадигми: від теорії до практики в середній школі та закладах фахової передвищої освіти	12	2	2			8
Тема 2. Психологія розвитку особистості учня в підлітковому та юнацькому віці	12	2	2			8
Тема 3. Індивідуалізація та диференціація навчання: психолого-педагогічний підхід	12	2	2			8
Тема 4. Професійна комунікація вчителя як засіб педагогічного впливу	12	2	2			8
Тема 5. Конфлікти в закладах освіти та медіація	12	2	2			8
Тема 6. Педагогіка міжкультурного спілкування	12	2	2			8
Тема 7. Психолого-педагогічні основи навчання у вищій школі	12	2	2			8
Тема 8. Комунікативна компетентність викладача вищої школи	12	2	2			8
Тема 9. Особливості психолого-педагогічного супроводу студентів у ЗВО	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	108	18	18			72
Змістовий модуль 2						
ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ						
Тема 10. Теорії лідерства в освіті: від авторитарного до трансформаційного	10	2	2			6
Тема 11. Стратегічне управління освітнім	10	2	2			6

закладом						
Тема 12. Фінансово-економічні та правові основи діяльності закладів освіти	10	2	2			6
Тема 13. Управління персоналом в освітній організації: психологічний аспект	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 2	42	8	8			26
<i>Усього годин</i>	150	26	26			98

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
Семінарські заняття не передбачені	-

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
Тема 1. Сучасні освітні парадигми: від теорії до практики в середній школі та закладах фахової передвищої освіти 1. Порівняння традиційної, інноваційної та гуманістичної освітніх моделей: їхні переваги та недоліки. 2. Співпраця вчителя, учня та батьків, можливі шляхи залучення всіх учасників освітнього процесу. 3. Формування навичок створення проєктів, що відповідають принципам проблемно-орієнтованого навчання. 4. Огляд та практичне застосування онлайн-платформ, програм для створення інтерактивних уроків, інструментів штучного інтелекту для персоналізації навчання.	2
Тема 2. Психологія розвитку особистості учня в підлітковому та юнацькому віці 1. Школа, сім'я, неформальні групи та їх роль у соціалізації. 2. Види мотивації (внутрішня, зовнішня) та методи її стимулювання. 3. Моделі вибору професії (наприклад, модель Голланда) та їх практичне застосування. 4. Розвиток емпатії, емоційного інтелекту та навичок ефективної комунікації. 5. Формувальне оцінювання як інструмент мотивації	2
Тема 3. Індивідуалізація та диференціація навчання: психолого-педагогічний підхід 1. Методи психологічної діагностики та педагогічні стратегії для розвитку потенціалу обдарованих учнів 2. Модифікація навчальних матеріалів, застосування різнорівневих завдань, гнучкі підходи до оцінювання. 3. Принципи побудови, етапи реалізації та оцінка ефективності індивідуальних освітніх траєкторій. 4. Мотивація та підтримка учня, розвиток його самостійності та відповідальності за власне навчання.	2
Тема 4. Професійна комунікація вчителя як засіб педагогічного впливу 1. Стили педагогічного спілкування. 2. Маніпулятивні техніки в педагогічному спілкуванні та їх протидія. 3. Роль емоційної саморегуляції та емпатії у взаємодії з усіма учасниками	2

освітнього процесу. 4. Особливості професійного спілкування через електронну пошту, месенджери та онлайн-платформи.	
Тема 5. Конфлікти в закладах освіти та медіація 1. Психологічні причини конфліктів: Розгляд джерел конфліктів, що виникають через індивідуальні особливості, розбіжності в цілях та інтересах, а також емоційне напруження. 2. Стили поведінки в конфлікті: Аналіз різних стратегій — уникнення, пристосування, конкуренція, співробітництво та компроміс — та їхня ефективність у педагогічному середовищі. 3. Етапи та динаміка розвитку конфліктів: Вивчення стадій конфлікту, від його зародження до ескалації та можливого розв'язання. 4. Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів: Роль медіатора як нейтральної сторони та етапи медіаційного процесу.	2
Тема 6. Педагогіка міжкультурного спілкування 1. Концепція культурної самоідентифікації особистості в освітньому просторі. 2. Моделі міжкультурної компетентності в освіті. 3. Стратегії роботи зі стереотипами та упередженнями. Роль учителя як фасилітатора міжкультурного діалогу 4. Комунікативні стилі у різних культурах: їх вплив на освітній процес.	2
Тема 7. Психолого-педагогічні основи навчання у вищій школі 1. Партнерська взаємодія як основа успішного навчання у ЗВО. 2. Особливості підліткового та дорослого навчання. Концепція активного навчання та її впливу на мотивацію. 3. Формування та підтримка внутрішньої мотивації у студентів. 4. Психологія академічної доброчесності: причини та наслідки. 5. Психологічна готовність магістрів до науково-дослідної роботи.	2
Тема 8. Комунікативна компетентність викладача вищої школи 1. Психологія сприйняття інформації дорослою аудиторією. 2. Діалог як основна форма комунікації у вищій школі. 3. Розвиток навичок публічного виступу у студентів: Методи та прийоми, які може використовувати викладач. 4. Комунікація з іноземними студентами та подолання міжкультурних бар'єрів.	2
Тема 9. Особливості психолого-педагогічного супроводу студентів у ЗВО 1. Діагностика та корекція дезадаптації першокурсників. 2. Технології стрес-менеджменту. 3. Емоційне вигорання у викладачів та студентів: причини, симптоми та стадії. 4. Психологічна підтримка іноземних студентів. Взаємодія психологічної служби ЗВО з викладачами.	2
Тема 10. Теорії лідерства в освіті: від авторитарного до трансформаційного 1. Порівняльний аналіз класичних та сучасних теорій лідерства. 2. Особистісні якості керівника та їхній вплив на мотивацію та продуктивність педагогічного колективу. 3. Психологічні засади формування ефективної педагогічної команди та делегування повноважень. 4. Моделі прийняття рішень (раціональна, інтуїтивна) та їх застосування в освітньому менеджменті.	2
Тема 11. Стратегічне управління освітнім закладом	2

1. Етапи розробки та реалізації стратегії розвитку освітнім закладом. 2. SWOT-аналіз як інструмент планування. 3. Моделі управління якістю освіти. 4. Управління змінами та інноваціями.	
Тема 12. Фінансово-економічні та правові основи діяльності закладів освіти 1. Бюджетування та фінансове планування. 2. Основи трудового права та нормування праці. 3. Документообіг та звітність. 4. Державно-приватне партнерство в освіті.	2
Тема 13. Управління персоналом в освітній організації: психологічний аспект 1. Набір, відбір та адаптація нових співробітників в освітній заклад. 2. Мотивація та стимулювання педагогічних працівників. 3. Організація професійного розвитку педагогів. 4. Управління стресом та профілактика професійного вигорання.	2
Усього годин	26

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача вищої освіти за дисципліною «Педагогіка і психологія в закладах освіти та освітній менеджмент» є поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторних занять, формування навичок самостійного наукового пошуку, аналізу та синтезу інформації, розвиток практичних умінь для розв'язання реальних педагогічних, психологічних та управлінських завдань у закладах освіти. Здобувач також має навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи здобувача вищої освіти:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій програмі навчальної дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання іспиту за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ п/п	Перелік питань	Кількість годин
		для денної форми
Змістовий модуль 1		
ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ		
Тема 1. Сучасні освітні парадигми: від теорії до практики в середній школі та закладах фахової передвищої освіти		
1	Концепція «навчання протягом життя» (Lifelong Learning) у шкільній освіті: формування в учнів мотивації та навичок до постійного	4

	самовдосконалення.	
2	Інклюзивна освіта як прояв гуманістичної парадигми: створення рівних можливостей для всіх учнів, незалежно від їхніх особливостей.	4
Тема 2. Психологія розвитку особистості учня в підлітковому та юнацькому віці		
3	Теорія Жана Піаже про формальні операції та її сучасні інтерпретації.	4
4	Психосоціальні стадії розвитку особистості за Еріком Еріксоном, зокрема криза ідентичності.	4
Тема 3. Індивідуалізація та диференціація навчання: психолого-педагогічний підхід		
5	Розроблення та реалізація індивідуальних освітніх програм (ІОП), використання асистивних технологій.	4
6	Методики "мозкового штурму", використання синектики та методики "шість капелюхів мислення" Едварда де Боно.	4
Тема 4. Професійна комунікація вчителя як засіб педагогічного впливу		
7	Психологічні аспекти публічних виступів учителя: техніки ораторського мистецтва, подолання страху аудиторії та психологічна підготовка до проведення зборів, нарад або презентацій.	4
8	Управління враженням: створення позитивного образу педагога у професійному середовищі через вербальні та невербальні засоби.	4
Тема 5. Конфлікти в закладах освіти та медіація		
9	Профілактика та управління стресом: Використання методів стрес-менеджменту та формування сприятливого психологічного клімату для запобігання конфліктам	4
10	Комунікативні техніки в конфліктній ситуації: Практичне застосування технік активного слухання, я-висловлювань та надання конструктивного зворотного зв'язку	4
Тема 6. Педагогіка міжкультурного спілкування		
11	Роль медіа та інформаційного простору у формуванні міжкультурних відносин. Розвиток медіаграмотності у контексті міжкультурного спілкування. Використання сучасних медіа для міжкультурного навчання.	4
12	Практичні інструменти для інтеграції міжкультурних елементів у навчальні дисципліни. Інтеграція міжкультурних тем у зміст уроків (література, історія, іноземні мови). Організація міжкультурних проєктів та заходів. Використання симуляційних ігор та кейс-стаді для розвитку навичок міжкультурного спілкування.	4
Тема 7. Психолого-педагогічні основи навчання у вищій школі		
13	Фактори, що впливають на академічну успішність: від самоактуалізації до професійних очікувань. Психологічні механізми, що лежать в основі плагіату та інших проявів недоброчесності. Методи профілактики.	4
14	Чинники впливу на успішність наукової діяльності: від критичного мислення та креативності до стресостійкості та самодисципліни.	4
Тема 8. Комунікативна компетентність викладача вищої школи		
15	Емоційний інтелект викладача, його роль у налагодженні ефективної взаємодії зі студентами.	4
16	Академічна доброчесність у комунікативному контексті. Спотворення, вигадкування або свідоме маніпулювання даними під час комунікації, щоб досягти бажаного результату	4
Тема 9. Особливості психолого-педагогічного супроводу студентів у ЗВО		
	Компетентність кар'єрного консультанта у вищій школі. Роль викладача та тьютора в профорієнтаційній роботі, методики індивідуального та групового кар'єрного консультування.	4

	Особливості культурної адаптації першокурсників, подолання мовних бар'єрів та психологічних труднощів, пов'язаних з навчанням за кордоном. Механізми співпраці для вчасної ідентифікації та вирішення психологічних проблем студентів.	4
Змістовий модуль 2		
ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ		
Тема 10. Теорії лідерства в освіті: від авторитарного до трансформаційного		
19	Лідерство в управлінні змінами. Шляхи ефективного впровадження інновацій в освітньому закладі та вміння долати опір колективу. Командна робота та лідерство в освіті	3
20	Лідерство в умовах кризи: стратегії поведінки керівника освітнього закладу в непередбачуваних ситуаціях.	3
Тема 11. Стратегічне управління освітнім закладом		
21	Підхід «Управління за цілями» (Management by Objectives, MBO), його доцільність для узгодження цілей кожного працівника із загальною стратегією закладу, його переваг та недоліків у контексті освіти.	3
22	Збалансована система показників (Balanced Scorecard, BSC) як система управління, що дозволяє оцінювати діяльність закладу не лише за фінансовими, а й за іншими критеріями: клієнти (учні, батьки), внутрішні процеси та навчання й розвиток.	3
Тема 12. Фінансово-економічні та правові основи діяльності закладів освіти		
23	Комп'ютеризація та автоматизація документообігу. Впровадження електронних журналів, баз даних учнів та онлайн-платформ для звітності.	3
24	Етичні та правові аспекти державно-приватного партнерства. Укладання договорів, розподіл відповідальності та оцінка ризиків.	3
Тема 13. Управління персоналом в освітній організації: психологічний аспект		
25	Система мотивації та стимулювання. Нематеріальні та матеріальні системи, що враховують потреби та цінності педагогічних працівників.	4
26	Коучинг і менторинг як інструменти професійного розвитку. Застосування коучингу і менторингу для індивідуального супроводу педагогів, підвищення їхньої кваліфікації та ефективності.	4
	Разом	98

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено планом .

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних, занять, індивідуальних та групових консультацій.

Під час проведення лекцій та/або практичних занять використовуються такі словесні методи, як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

- **інструменти, обладнання та програмне забезпечення дисципліни :**

✓ *платформа Moodle* для розміщення навчальних матеріалів, завдань, тестів та організації комунікації між викладачем і студентами;

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, проведення і перевірки тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів.

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

Схема нарахування балів* для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни
«Педагогіка і психологія в закладах освіти та освітній менеджмент» за видами робіт

[illegible]

Виконання практичних завдань	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Всього за темами	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3
Екзамен	50												
Усього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100												

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами складання екзамену**

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-20	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 20 = 20$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2	2 питання макс. по 15 балів	11-15	Студент демонструє глибоке та системне розуміння матеріалу, вміння критично мислити та аналізувати. Відповідь є повною, логічною та послідовною, без фактичних помилок. Студент не просто відтворює матеріал, а й може висловлювати власні думки, наводити приклади та робити обґрунтовані висновки. 11-12 балів оцінюється за глибоке розуміння, 13-14 балів – за відмінне знання та вміння самостійно аналізувати, а 15 балів – за ідеальну, вичерпну та оригінальну відповідь, що може містити елементи наукового дослідження..
		6-10	Студент демонструє достатнє знання матеріалу, його відповідь є частково правильною та логічною. Він використовує більшість необхідних термінів і може давати визначення, хоча можуть бути незначні неточності. Відповідь може бути недостатньо структурованою, а аргументація – слабкою, оскільки студенту бракує глибини в розумінні зв'язків між поняттями. 6-7 балів ставиться за частково правильну відповідь, 8-9 балів – за достатнє, але не глибоке знання, а 10 балів – за правильну, логічну, але ще не вичерпну відповідь, де не вистачає самостійних висновків.
		0-5	Відповідь студента є фрагментованою та неструктурованою, що свідчить про поверхове засвоєння матеріалу. Студент використовує терміни та поняття неточно, а його відповідь може містити грубі фактичні помилки. Якщо відповідь повністю відсутня або не відповідає темі, вона оцінюється у 0-1 бал. Надання окремих правильних термінів без їх розкриття оцінюється в 2-3 бали, а неповна, неструктурована відповідь із суттєвими помилками — у 4-5 балів. Загалом, цей рівень демонструє мінімальну обізнаність з темою або повне її нерозуміння.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий;

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

- робота на практичних заняттях (усні відповіді, виконання практичних завдань, тестів, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є **екзамен**. Здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Тур О.М. Методичні вказівки з дисципліни «Педагогіка і психологія в закладах освіти та освітній менеджмент» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А4 Середня освіта укл.: Тур О.М. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. 45 с.
2. Тур О.М. Педагогіка вищої школи : Конспект лекцій. Полтава : НУПП імені Юрія Кондратюка. 2022. 116 с.
3. Тур О.М. Педагогіка : конспект лекцій для студентів спеціальностей А4 «Середня освіта (англійська мова і друга іноземна мова)» та 012 «Дошкільна освіта». Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. 161 с.
4. Тур О.М. Сучасні освітні технології у вищій школі : Конспект лекцій. Полтава: НУПП імені Юрія Кондратюка, 2025. 145 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Актуальні проблеми розвитку психології вищої школи в Україні (каталог основних публікацій членів Асоціації психологів вищої школи України). Колектив авторів: [Колісник Л. О., Курагіна Є. О., Москальова А. С. та ін.]; уклад. А.Москальова, І.Плаксієнко, О.Логвись. Полтава: Астроя, 2023. 45 с.
2. Барбашова І. А. Загальні основи педагогіки: навч. посібник. Донецьк: Ландон-XXI, 2021. 126 с.
3. Біскуп В.С., Гірняк А.Н., Гірняк Г.С., Крупник З.І., Надвинична Т.Л., Шандрук С. К., Яремко О.М. Психологія професійної діяльності: підручник. ВПЦ «Університетська думка». 2022. 226с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посіб. для студ. магістратури. Київ: Центр навч. л-ри, 2019. 316 с.
5. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: метод. посіб. для студ. магістратури. Київ: Центр навч. л-ри, 2019. 396 с.
6. внутрішніх справ, 2021. 232 с.
7. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2020. 307 с.
8. Жавнерчик О.В. Психологія управління: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 161с.
9. Кисіль З.Р. Основи управління : посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 232 с.

10. Лазаренко В.І. Психологія спілкування у різних сферах професійної діяльності: навчальний посібник. Вид. 2-е, переробл. і допов. Дніпро: Видавець: Біла К.О. 2022. 104 с.
11. Мельничук Л. Б., Шкабаріна М. А. Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2022. 266 с.
12. Семез А. Менеджмент в освіті: навч. посіб. Кропивницький, 2021. 167 с.
13. Надвинична Т. Л. Психолого-педагогічні умови формування толерантного ставлення до студентів з обмеженими можливостями в умовах ЗВО. Communication as a factor of transparency of social interaction: psychological, historical, legal, economic and political dimensions. ЕІК, 2022. Р.95-107.
14. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н.В. Основи лідерства : електронний посібник для самостійної роботи магістрів. Полтава : ПУЕТ, 2020. 232 с.
15. Основи менеджменту: Конспект лекцій : навч. посіб. / укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О.Пермінова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021.166 с.
16. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.Федоренко, В.Тюріна, С.Гіренко, С.Бойко, М.Котелюх, П.Червоний, О.Медведева ; за заг. ред. О.Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
17. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Підручник. Київ: Каравела, 2023. 360 с.
18. Теорія управління: навчальний посібник / І. А. Грузіна, І. О. Кінас, І. М. Перерва та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 138 с.
19. Тур О. Методи формування комунікативної компетентності учнів як важливої умови ефективної презентації їхньої науково-дослідницької діяльності // Наукові записки МАН України, Київ, 2023. №2(27). С.78-85.
20. Тур О., Дерев'янюк Л. Міжкультурна комунікація як особливий вид взаємодії // Актуальні проблеми філології та перекладознавства. Науковий журнал. Хмельницький : ХНУ, 2021. №21.Т.2. С 88-92.
21. Тур О.М., Клевака Л.П. Розвиток емоційно–професійних якостей студентської молоді як показник її комунікативної компетентності // Наукові записки малої академії наук України. Київ, 2024. №3 (28). С. 81–88.
22. Хомаківський Є. І. Психологія управління. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 492 с.
23. Шубалий О. М., Рудь Н. Т, Гордійчук А. І., Шубала І. В., Дзямулич М. І., Потьомкіна О. В., Середа О. В. Управління персоналом : підручник. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. 404 с.
24. Doležalová Jana, Hábl Jan, Janiš Kamil. Fundamental Pedagogy. Hradec Králové, 2014. 140 p.
25. Mardell, B., Ryan, J., Krechevsky, M., Baker, M., Schulz, T. S., Liu-Constant, Y. A. Pedagogy of Play: Supporting Playful Learning in Classrooms and Schools. Project Zero, 2023. 234 p.
26. Margot Sunderland What Every Parent Needs to Know. A Psychologist's Guide to Raising Happy, Nurtured Children. London: Dorling Kindersley, 2023. 320p.
27. Tur O , Fabian M., Yablonska O., Rumiantseva A., Oliinyk H., Sukhlenko I. Theoretical and methodological principles of distance learning: priority direction of education // IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, 2022. Vol. 22 №. 6. P. 251–255.

Допоміжна

1. Бондар В. І. Дидактика: підручник. Київ : Либідь, 2015. 264 с.
2. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості: навчальний посібник. Київ : Центр навч. літератури, 2015. 196 с.
3. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Донецьк, 2018. 416 с.

4. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
5. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навчальний посібник. Харків, 2019. 260 с.
6. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту: навч. посіб. Київ: Либідь, 2004.
7. Карамушка Л. Психологія управління: навч. посіб. Київ: Міленіум, 2003. 344 с
8. Колос К. Р., Лупаренко Л. А. Зміст і особливості організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників у комп'ютерно-орієнтованому навчальному середовищі закладу післядипломної педагогічної освіти. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/77241082.pdf>
9. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навч. посіб. Київ : Знання, 2016. 311 с.
10. Кузьмінський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: практикум. Київ : Знання-Прес, 2003. 429 с.
11. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник. Київ : Знання-Прес, 2018. 447 с.
12. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підручник. Київ : Знання-Прес, 2003. 418 с.
13. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федоренко Д. Т. Історія української школи і педагогіки: навч. посібник. Київ : Знання, 2003. 452 с.
14. Максимюк С. П. Педагогіка: навч. посібник. Київ : Кондор, 2019. 670 с.
15. Мартинець Л.А. Педагогіка вищої школи : опорний конспект лекцій. Вінниця : ДонНУ, імені Василя Стуса, 2019. 40 с.
16. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 64 с.
17. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2019. 656 с.
18. Москальова А., Балахтар К. Креативність педагогічних працівників як чинник їхнього суб'єктивного благополуччя: спец-курс для викладачів іноземних мов Київ : Талком, 2020. 86 с.
19. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник. Київ : Дакор, 2020. 178 с.
20. Освіта в умовах війни: реалії, виклики та шляхи подолання: матеріали II Форуму академічної спільноти (20–24 червня 2022 року, м. Дніпро; Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури») / Упоряд. М. В. Савицький, І. П. Мамчич. Дніпро: ДВНЗ «ПДАБА», 2022. 152 с.
21. Психологія професійної діяльності та психологічна діагностика організацій: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 053 "Психологія", ступінь "магістр" / уклад. О. С. Юрков. Мукачево: МДУ, 2017. 116 с.
22. Тодорова І.С. Психолого-педагогічні умови гуманізації педагогічного процесу у вищій школі. Гуманізація педагогічного процесу у вищій школі: колективна монографія /керівник д.п.н. Л.В. Лебедик. Полтава: ПУЕТ, 2020. С. 55-72.
23. Тур О. Інтерактивна лекція як метод навчання в професійній підготовці майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи /О.Тур, Л. Дерев'янка // Вісник Харківської державної академії культури. Харків : ХДАК, 2022 №61. С.72-80. *Фахове видання.*
24. Тур О. Професійно-комунікативна підготовка майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності в євроінтеграційному контексті // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: Реалії та перспективи. Київ, 2022. № 5. Том 2. С. 157–163.

25. Тур О. Сформованість емоціно-вольових якостей майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності як показник їх комунікативної компетентності // Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич, 2022. Вип. 54. Т.4.
26. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. Київ : «Академвидав», 2019. 560 с.
27. Шаповал Р. В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2021. 372 с.
28. Ярошук Л. Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навчальний посібник. Луцьк, 2010. 308с.
29. Robyn M. Gillies. Pedagogy: New Developments in the Learning Sciences. N.Y. : Nova Science Publishers, 2012. 531p.
30. Tur O., Hriza V., Krasnenko O., Petrenko S., Shpyh N., Ponomarenko L. Use Of Interactive Internet Services In Education / International Journal of Computer Science and Network Security, Vol.22. №1. January 2022. P.218-224.

19. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=5813>
1. Задорожна-Княгницька Л.В., Воевутко Н.Ю., Мойсеєнко Р. М., Нетреба М. М., Тимофєєва І.Б. Освітній менеджмент: теорія і практика : зб. наук. праць / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2020. 148 с. URL: osvitniy.menedzhment.2020.pdf
2. Антонюк О. Менеджмент в освітянській сфері: концептуальні засади // Персонал : Журнал інтелектуальної еліти, 2006. №10. URL: <http://personal.in.ua/article.php?id=381>
3. Трапідин С.Ю. Менеджмент в освіті: підручник для студентів онлайн. URL: https://stud.com.ua/169218/pedagogika/menedzhment_v_osviti
4. Зарішняк І.М., Анголенко В.В., Левченко М.Г. Сучасні підходи до менеджменту та управління освітніми системами у структурі інноваційної діяльності університету // Інноваційна педагогіка, 2021. №37. С. 209-212. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/37/44.pdf>
5. Тодорова І.С., Павленко В.І. Психологія і педагогіка : навчальний посібник Київ : Центр учбової літератури, 2011. 228 с . URL: [Укоопспілка](http://ukoopspilka)
6. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Дрогобич, 2006. 326 с. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/vyshnevsky.pdf>
7. Психологія вищої школи / за ред. О. І. Власової. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. 405 с. URL: <https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/vlasovoyi-o.-i.-2015-psyhologiya-vyshhoyi-shkoly.pdf>
8. Інклюзія в освіті. Ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти URL: https://rcpio.ippo.kubg.edu.ua/?page_id=48
9. Psychologist : психологічна допомога. Психологія спілкування з представниками різних культур – поради та стратегії. URL: <https://psychologist.com.ua/psixologiya-spilkuvannya-z-predstavnikami-riznix-kultur-poradi-ta-strategii>
10. Таратухіна Ю.В. Ділові та міжкультурні комунікації. Підручник для студентів онлайн URL: https://stud.com.ua/64329/menedzhment/dilovi_ta_mizhkulturni_komunikatsiyi